

УДК 372.881.111:351.746.1

І. Г. БЛОЩИНСЬКИЙ,

*кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри англійської мови
Національної академії Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький*

Д. В. ТАУШАН,

*кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри англійської мови
Національної академії Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький*

І. А. ЯРЕМЧУК,

*кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри англійської мови
Національної академії Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький*

РЕКОМЕНДАЦІЇ МУЛЬТИПЛІКАТОРАМ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЩОДО ШЛЯХІВ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ З ПЕРСОНАЛОМ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

У статті розкрито мовну підготовку фахівців Державної прикордонної служби України до участі в проведенні футбольного чемпіонату Євро-2012 та надано рекомендації мультиплікаторам іншомовної підготовки щодо шляхів оптимізації проведення занять з англійської мови за професійним спрямуванням із персоналом відділів прикордонної служби.

Ключові слова: персонал Державної прикордонної служби України, іншомовна підготовка, рекомендації мультиплікаторам.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Важливою та необхідною передумовою розширення зв'язків України з зарубіжними країнами та

її інтеграції до світової спільноти є знання іноземних мов, оскільки вони є ключем до розвитку міжнародних відносин, культурного й інформаційного обміну. Зважаючи на розвиток співробітництва та підготовку персоналу Державної прикордонної служби України (ДПСУ) до участі у проведенні загальноєвропейських заходів різного рівня, англійська мова набуває все більшого значення для підтримання співробітництва між правоохоронними органами різних держав.

Зазначимо, що володіння іноземною мовою разом із практичними вміннями і навичками вирішення професійних завдань, що виникають у процесі служби на кордоні, є на даний час важливою складовою у підготовці сучасного офіцера-прикордонника. Успішне проведення чемпіонату Європи з футболу підтвердило той факт, що офіцер-прикордонник повинен мати високий рівень теоретичних знань, а також володіти вміннями застосовувати їх у практичній діяльності, самостійно розв'язуючи будь-яку професійну проблему.

З огляду на це, нагальною є потреба у пошуку нових способів підвищення якості іншомовної професійної підготовки фахівців у галузі охорони кордону, переосмислення вітчизняного досвіду та узагальнення зарубіжних доробок у сфері іншомовної підготовки персоналу до виконання оперативно-службових завдань на кордоні.

Для того щоб належним чином виконувати визначені завдання, персонал, який залучається до здійснення прикордонних формальностей у пунктах пропуску, повинен знати правові основи їх проведення та документи на право перетинання державного кордону, мати достатній рівень знань з психології людини, іноземної мови, а також відповідати вимогам відомчих стандартів культури прикордонного контролю [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. У зв'язку зі специфікою дослідження суттєве значення мають праці, у яких розглядаються проблеми професійної підготовки курсантів та особливості формування у них професійно значущих якостей. Це насамперед роботи В. Балашова, О. Барабанщикова та ін. Для обґрунтування сучасних вимог до професійної підготовки офіцерського складу доцільно враховувати також результати досліджень Є. Потапчука, О. Сафіна, І. Томківа та ін. Питання іншомовної професійної підготовки персоналу ДПСУ були в центрі уваги таких дослідників, як Т. Ваколюк, В. Гапонова, В. Мичковська, Л. Рабійчук, І. Сніцар, І. Сусліна, Л. Якубовська та багатьох інших.

Сучасна система підготовки персоналу ДПСУ є універсальною і забезпечує високий рівень професійної підготовленості всіх категорій персоналу ДПСУ. Незважаючи на це, динаміка розвитку форм і способів охорони державного кордону, упровадження передових інформаційних технологій в основні ланки управління обумовлюють необхідність створення гнучкої системи поточної підготовки персоналу.

Метою статті є розробити рекомендації мультиплікаторам іншомовної підготовки щодо шляхів оптимізації проведення занять з англійської мови за професійним спрямуванням із персоналом відділів прикордонної служби.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі однією з основних вимог до поточної підготовки персоналу є підвищення рівня іншомовної комунікативної компетентності. Це має відбуватися безпосередньо в підрозділах охорони державного кордону, без направлення до навчальних закладів.

З огляду на це, для створення такої системи управління професійної підготовки Департаменту по роботі з особовим складом Адміністрації ДПСУ (АДПСУ) спільно з європейськими експертами намагається використовувати нові підходи до поточної підготовки персоналу.

Зокрема, 2010 року в ДПСУ розроблено і запроваджено систему мультиплікації з метою підвищення кваліфікації і безперервної освіти персоналу, яка відповідає стандартам і передовому досвіду Європейського Союзу (ЄС). Основним завданням системи мультиплікації є вдосконалення теоретичної та практичної підготовки персоналу підрозділів та органів охорони державного кордону ДПСУ без відриву від виконання службових обов'язків за посадою.

Мультиплікація є однією з форм підвищення кваліфікації персоналу підрозділів охорони державного кордону. Це короткотермінові курси підготовки для персоналу підрозділів, які проводяться в підрозділах позаштатними інструкторами-мультиплікаторами [7]. Мультиплікація є невід'ємною складовою частиною системи підвищення професійної кваліфікації, необхідність створення якої обумовлена: потребою швидкого проведення підготовки (перепідготовки та підвищення кваліфікації) з огляду на постійні зміни, якими характеризується динамічна обстановка у сфері прикордонного контролю та іншомовної підготовки (наприклад, з метою підготовки до проведення Євро-2012); необхідністю підготовки персоналу в масштабах усього прикордонного відомства без відриву від виконання своїх безпосередніх посадових обов'язків; заощадженням коштів, які мали бути витрачені на тривале стаціонарне навчання; здійсненням постійного контролю над поглибленням знань в ок-

ремих сферах службової діяльності; покращенням обміну інформацією між навчальними закладами та прикордонними підрозділами.

Система мультиплікації в ДПСУ дозволяє швидко та з мінімальними економічними витратами організувати навчання персоналу відділів прикордонної служби з нагальних питань, необхідних для організації та здійснення оперативно-службової діяльності. Вона має чітку чотирьохрівневу структуру: I рівень – головний уповноважений Адміністрації ДПСУ, організатор (регіональні управління ДПСУ); II рівень – модератор (навчальні заклади ДПСУ); III рівень – координатор-мультиплікатор (органи ДПСУ); IV рівень – мультиплікатор (відділ прикордонної служби).

Курс мультиплікації – це побудована за певними принципами серія навчальних занять за відповідною програмою, під час яких персонал підрозділів та органів охорони державного кордону України набуває необхідні знання та навички за допомогою мультиплікатора [7].

Як зазначалося, ключовими особами системи мультиплікації є мультиплікатор, модератор і координатор.

Мультиплікатор – це досвідчений офіцер або прапорщик прикордонного підрозділу, який повинен володіти педагогічними здібностями та глибокими професійними знаннями; уміти легко налагоджувати контакт з людьми, бути креативним; уміти використовувати комп'ютерне програмне забезпечення; користуватися повагою; мати гарну дикцію та здібності до швидкого засвоєння нових знань; прагнути до професійного розвитку.

Модератор – це досвідчений викладач Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького (НАДПСУ), навчальних центрів ДПСУ з певного напрямку підготовки. Він у взаємодії з відповідним структурним підрозділом АДПСУ розробляє програму курсу підготовки та необхідні методичні матеріали, проводить практичний курс із мультиплікаторами. Основні завдання модератора полягають у тому, що він: відповідає за спеціальну та методичну підготовку мультиплікаторів прикордонних загонів та відділів прикордонної служби; співпрацює з координаторами; виконує контролюючі функції під час організації курсів підготовки мультиплікаторів.

Координатор – це офіцер відділу професійної підготовки регіонального управління чи органу охорони кордону. Спільно з модераторами організує реалізацію відповідних курсів у підпорядкованих органах охорони кордону та здійснює контроль за правильністю їх проведення, а також координує діяльність мультиплікаторів прикордонних загонів (відділів прикордонної

служби), надає необхідну практичну допомогу, аналізує результати курсів підготовки персоналу та звітує про їх проведення.

Управління професійної підготовки Департаменту по роботі з особовим складом АДПСУ відповідає за організацію усієї системи курсів мультиплікації та за забезпечення їх функціонування. До основних функцій управління належить: визначення навчальних потреб у сфері мультиплікації; співпраця з модераторами та координаторами; здійснення контролюючих функцій при організації мультиплікаційних курсів у масштабі ДПСУ.

У системі мультиплікації запроваджено три типи курсів мультиплікації:

1. Постійні (перманентні), які проводяться у плановому порядку, а їх напрями і терміни проведення визначаються додатком до наказу АДПСУ про підготовку персоналу ДПСУ на рік.

2. Додаткові, які проводяться поза планом та ініціюються структурними підрозділами АДПСУ самостійно або за ініціативою регіональних управлінь, органів ДПСУ, відділів прикордонної служби (підрозділів); вони проводяться протягом поточного року.

3. Термінові (курси *ad hoc* (ад-хок), які проводяться за скороченим планом та обумовлені терміновими обставинами (у випадку прийняття нових нормативно-правових актів, видання нових стратегічних розпоряджень, виникнення надзвичайних подій тощо). Їх проводять невідкладно за скороченим варіантом протягом 1–2 тижнів від початку їх організації до досягнення кінцевої мети [7].

Вагома роль у системі функціонування мультиплікації відводиться НАДПСУ та навчальним центрам ДПСУ, які є джерелом спеціальних, педагогічних і методичних знань. Академія (навчальні центри) запроваджує чергові курси мультиплікації на замовлення АДПСУ та проводить такі курси на постійній основі. Академія та навчальні центри також повинні бути готовими (організаційно, предметно та методично) до запровадження нових курсів у терміновому режимі. Особливостями підготовки координаторів та мультиплікаторів відділу прикордонної служби є проведення короткострокових курсів мультиплікації з професійно орієнтованої діяльності та фахово-методичних основ діяльності мультиплікаторів.

Мультиплікатори мають ґрунтовно засвоїти психолого-педагогічні основи діяльності викладача, оволодіти ефективними формами організації навчання, передовими методами і засобами підготовки та проведення навчальних занять. Ці завдання покладаються на навчальні заклади ДПСУ.

На курсах мультиплікації модератор використовує такі методи активної модурації, як: “мозковий штурм”, карткове опитування, “mind-mapping” або метод “коріння дерева”, схему аналізу проблеми, багатопозиційне опитування та інші. На відміну від тренінгу (семінару), під час проведення курсу за правилами модурації модератор: утримується від висловлювання власної думки, не оцінює висловлювання та поведінку учасників зустрічі; за допомогою питань активізує групу; бере на себе відповідальність за організацію процесу взаємодії в групі; сприймає всі висловлювання групи як сигнали, що дає йому змогу зрозуміти процес, і намагається допомогти учасникам сформуванню своєї ставлення до проблеми [7]. Загалом, основні технічні прийоми модурації, засновані на наочності, доступності інформації, сприяють підвищенню рівня професійних знань і вмінь персоналу.

У створенні такої структури мультиплікації активно беруть участь провідні експерти країн ЄС в рамках реалізації міжнародного проекту “Удосконалення інтегрованого підходу до професійної підготовки відповідно до стандартів ЄС”. На сьогодні за допомогою експертів прикордонної варти Польщі та США на базі НАДПСУ, навчального центру ДПСУ, навчальних центрів Прикордонної варти Республіки Польща та Федерального правоохоронного центру (FLETC) проведено організаційні курси з підготовки офіцерів та викладачів навчальних закладів.

У системі мультиплікації ДПСУ з персоналом, який залучається до несення служби в пунктах пропуску через державний кордон, передбачено проведення тренінгів з англійської мови, які покликані покращити знання персоналом іноземної мови та сприяють підвищенню загального професійного рівня фахівців з питань прикордонного контролю. Зазначені професійні вміння є сьогодні обов’язковими для категорії прикордонників, які здійснюють пропуск громадян у пунктах пропуску через державний кордон.

Мультиплікаційні тренінги, які проводяться як на базі навчальних центрів, так і з виїздом у підрозділи охорони державного кордону, продемонстрували свою високу ефективність. Про це свідчить якісне та кількісне підвищення рівня результативності оперативно-службової діяльності за відповідними напрямками. Водночас їх проведення не потребує довгострокового відриву залученого персоналу від виконання своїх посадових обов’язків (середня тривалість тренінгу – від кількох днів до декількох тижнів), а залучення необхідної категорії осіб до тренінгу з відповідної тематики завдяки подальшій роботі мультиплікаторів є майже стовідсотковим.

З огляду на отримання нашою державою права проведення фінальної частини футбольного чемпіонату Євро-2012, а також беручи до уваги інші євроінтеграційні процеси, учасником яких є Україна, до рівня підготовки персоналу ДПСУ ставляться нові вимоги. Особливо це стосується персоналу, який несе службу в пунктах пропуску через державний кордон та залучається до здійснення прикордонного контролю.

Для проведення фінальної частини футбольного чемпіонату Євро-2012 ДПСУ спільно з Державною митною службою України було визначено 32 основних пункти пропуску: автомобільних – 16, залізничних – 11, повітряних – 5 (Польща: автомобільних – 5, залізничних – 3; Білорусь: автомобільних – 2; Росія: автомобільних – 6, залізничних – 7; Словаччина: автомобільних – 1; Угорщина: автомобільних – 1, залізничних – 1; Румунія: автомобільних – 1).

Ураховуючи великий потік іноземців, які прибували в Україну у 2012 році, в НАДПСУ на базі кафедри англійської мови та перекладу було розроблено план заходів щодо підготовки персоналу ДПСУ до участі в проведенні Євро-2012. Ці заходи перш за все стосувалися англійської підготовки прикордонників, які безпосередньо спілкувалися з іноземними громадянами в період проведення чемпіонату з футболу.

Спільно з кафедрою прикордонного контролю науково-педагогічний склад кафедри прогнозував і складав найбільш типові та вірогідні ситуації, які можуть виникати в процесі перевірки документів іноземців. Ці ситуації використовувалися на заняттях з англійської мови для рольових ігор. У робочих навчальних програмах було збільшено кількість годин для навчання професійного спілкування слухачів і курсантів, що зумовило більш ефективну та якісну підготовку персоналу ДПСУ 2012 року.

На базі кафедри також було організовано трьохмісячні курси інтенсивного вивчення англійської мови для офіцерів ДПСУ, які брали участь у перевірці документів іноземців та вирішенні проблемних питань під час Євро-2012, де на сьогодні пройшли підготовку 190 слухачів (табл. 1).

Таблиця 1

Кількість офіцерів, які пройшли навчання на курсах інтенсивного вивчення англійської мови

Рік навчання	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Разом
I потік	18	13	17	24	33	24	–
II потік	–	9	18	17	17	–	–
Разом	18	22	35	41	50	24	190

Крім того, було розроблено програму курсу інтенсивного вивчення англійської мови персоналу ДПСУ до фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 року з метою підготовки персоналу до професійної комунікації англійською мовою з іноземцями, які прибували до України. Ця програма розрахована на інтенсивний курс навчання та передбачає розвиток комунікативних навичок професійного спілкування персоналу ДПСУ. Зміст навчального матеріалу розрахований на забезпечення персоналу ДПСУ необхідними знаннями для спілкування з іноземними громадянами під час перевірки документів та виконання службових завдань. Програма підготовки розрахована на 150 годин навчання протягом одного місяця в 54 групах [5].

Підготовка мультіплікаторів розпочиналася з відбору методичних матеріалів для проведення занять з офіцерами ДПСУ, які закінчили навчання за напрямом підготовки “Філологія”. Під час зборів модераторів-мультіплікаторів категорія офіцерів-мультіплікаторів була підготовлена до проведення занять з персоналом ДПСУ в місцях проходження служби. Їм було роз’яснено методику викладання та застосування методичних прийомів [5].

Науково-педагогічним складом кафедри англійської мови та перекладу НАДПСУ розроблено розмовник до Євро-2012, в якому відображено весь спектр питань (відповідей), які необхідно використовувати під час перевірки документів на кордоні. Персонал кафедри в полі модераторів узяв участь у семінарах-тренінгах з офіцерами-мультіплікаторами (у кількості 25 осіб з 1.02.2011 до 12.02.2011; у кількості 14 чоловік – з 7.11.2011 до 17.11.2011) та персоналом академії, який входив до складу резерву Голови ДПСУ для виконання завдань з Євро-2012 (у кількості 93 осіб з 27.04.2012 до 31.05.2012), що надало можливість якісної підготовки персоналу відомства до професійного спілкування англійською мовою з іноземцями, а також здійснення моніторингу ефективності вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням у підрозділах охорони кордону персоналом ДПСУ в рамках підготовки до фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 року.

Крім того, викладачі кафедри брали участь у тренінгах, семінарах, віжджали на міжнародні пункти пропуску, де проводилися навчання офіцерів та військовослужбовців за контрактом за спеціальною скороченою програмою [4]. Тематику програми та розмовника, розподіл годин подано у табл. 2.

Тематика розмовника та розподіл годин

№	Тема	Час, год
1	Привітання і формули ввічливості	6
2	Форми рекомендування та звертання	2
3	Розмовні штампи та кліше	16
4	Команди	4
5	Числа, дати та час	6
6	Сім'я	8
7	Професія	4
8	Інформаційні знаки	2
9	Перша допомога	4
10	Подорож Україною	12
11	Культура прикордонного контролю	4
12	Паспортний контроль та перевірка документів	20
13	Паспортні документи та їх переклад	6
14	Супутні документи під час перетинання кордону	6
15	Вирішення конфліктних ситуацій	6
16	Затримання, інтерв'ювання, особистий огляд	10
17	Перевірка транспортних засобів	6
18	У пункті перетинання кордону (автомобільному, авіа, залізничному, морському)	20
19	Складання протоколів	8

Для вивчення інших мов було розроблено “Польсько-український словник прикордонних термінів”, “Словник прикордонних та правоохоронних термінів словацької мови”, “Словник прикордонних термінів турецької мови”.

Відповідно до наказу АДПСУ від 11.02.2011 № 90 “Про організацію мовної підготовки персоналу ДПСУ до проведення в Україні Євро-2012” на базі відділів прикордонної служби було організовано інтенсивні курси вивчення англійської мови. Зміст навчального матеріалу був спрямований на забезпечення персоналу відділів прикордонної служби необхідними знаннями розмовної лексики та професійної термінології, основами фонетики та граматики для спілкування з іноземцями під час перевірки документів. Слухачі опанували навички ведення бесіди в межах професійної діяльності, вчилися сприймати англійську на слух та реагувати на мову спів-

розмовника. До курсів мультиплікації з англійської мови залучалося 100 % персоналу підрозділів, пов'язаних із забезпеченням проведення Євро-2012 в Україні [5].

На час проведення чемпіонату у Західному регіональному управлінні мовну підготовку в системі мультиплікації пройшов 641 військовослужбовець, у Східному регіональному управлінні – 314 військовослужбовців, у Північному регіональному управлінні – 302 військовослужбовці, в ОКПП “Київ” – 65 військовослужбовців, які ефективно використовували англійську мову у своїй професійній діяльності [6].

Таким чином, мовну підготовку до Євро-2012 пройшли близько 2 000 прикордонників. Загалом на сьогодні англійську мову на базовому рівні знають близько п'яти тисяч інспекторів. Підготовку вже пройшли 4,2 тисячі інспекторів, ще близько 800 навчаються [7]. Досвід системи мультиплікації доводить, що вивчення іноземної мови на місці служби є позитивним явищем, оскільки дозволяє поєднувати навчання та службову діяльність.

З метою покращення мовної підготовки персоналу відділів прикордонної служби пропонуємо мультиплікаторам іншомовної підготовки взяти до уваги такі рекомендації щодо шляхів оптимізації проведення занять з англійської мови за професійним спрямуванням із персоналом ДПСУ:

- 1) організувати навчання за інтенсивною методикою з суворим дотриманням відвідування занять за розкладом;
- 2) брати участь у майстер-класах, на яких демонструються різноманітні сучасні/інтерактивні форми роботи та методичні прийоми;
- 3) не включати до списків персоналу осіб, які не мають відповідної підготовки з англійської мови та неспроможні проводити заняття на належному методичному рівні;
- 4) проводити постійно моніторинг стану успішності слухачів з виставленням відповідних оцінок;
- 5) широко використовувати на заняттях сучасні технічні засоби навчання: ноутбуки, мультимедійні проектори, інтерактивні дошки та копіювальну техніку;
- 6) звертати більше уваги на відпрацювання лексики професійного спрямування;
- 7) використовувати автентичні аудіо- та відеоматеріали для покращення навичок сприймання мови на слух;
- 8) знайти шляхи для мотивації тих, хто навчається;

9) надавати допомогу в організації та контролі навчального процесу на місцях;

10) забезпечити проведення та контроль самостійної підготовки персоналу ДПСУ, за необхідності розробити вправи (завдання) для самостійного опрацювання.

Висновок. Охорона кордонів передбачає широкий спектр професійної діяльності персоналу ДПСУ, зокрема уміння спілкуватися іноземними мовами з громадянами інших держав, які проходять прикордонний контроль у міжнародних пунктах пропуску та перетинають державний кордон. Сучасна система мультиплікації повинна забезпечити достатній рівень іншомовної професійної підготовки персоналу відділів прикордонної служби до виконання завдань за призначенням, оскільки прикордоннику необхідно вміти врегульовувати конфлікти, вести спілкування англійською мовою з іноземними колегами та з особами, які перетинають кордон.

Перспективні напрямки досліджень: удосконалення навчально-методичного забезпечення навчальних курсів англійської мови в системі мультиплікації як складової професійної підготовки ДПСУ; гармонізація програм підготовки фахівців прикордонних відомств європейських країн та українських прикордонників; імплементація окремих положень уніфікованої програми підготовки прикордонників країн ЄС у програму базової підготовки українських прикордонників з англійської мови; розробка рекомендацій щодо мовної підготовки фахівців ДПСУ в контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

Список використаної літератури

1. Батюк Ю. О. Іншомовна складова в системі професійної підготовки персоналу ДПСУ: досвід проведення Євро-2012 / Ю. О. Батюк // Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції “Освітньо-наукове забезпечення діяльності правоохоронних органів і військових формувань України” (м. Хмельницький, 7 грудня 2012 року). – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2012. – С. 15.
2. Шишолін П. Испит незабаром. Початок на кордоні / Павло Шишолін // Кордон. – 2012. – № 2 (74). – С. 8.
3. Литвин М. М. Основи інтегрованого управління кордонами : курс лекцій / М. М. Литвин. – Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2011. – 368 с.
4. Місія Європейської Комісії з надання допомоги в питаннях кордону в Україні та Республіці Молдова (EUBAM) [Електронний ресурс] // Семінар з методики викладання англійської мови в рамках підготовки до Євро-2012. – Режим доступу : <http://www.eubam.org/ua/press/news/1163>

5. Про затвердження Програми курсу інтенсивного вивчення англійської мови персоналу ДПСУ в період підготовки до фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 року : наказ Адміністрації ДПСУ від 30.11.10 № 910.

6. Про організацію мовної підготовки персоналу ДПСУ до проведення в Україні Євро-2012 : наказ Адміністрації ДПСУ від 11.02.2011 № 90.

7. Положення про систему мультиплікації в ДПСУ : наказ Адміністрації ДПСУ від 4.09.2010 № 684.

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент Янковець А. В.

Стаття надійшла до редакції 13.06.2013.

Блощинский И. Г., Таушан Д. В., Яремчук И. А. Рекомендации мультипликаторам иноязычной подготовки относительно способов оптимизации проведения занятий профессиональной направленности с персоналом Государственной пограничной службы Украины

В статье раскрыта языковая подготовка персонала Государственной пограничной службы Украины к участию в проведении футбольного чемпионата Евро-2012 и даются рекомендации мультипликаторам иноязычной подготовки относительно способов оптимизации проведения занятий профессиональной направленности по английскому языку с персоналом отделов пограничной службы.

Ключевые слова: персонал Государственной пограничной службы Украины, языковая подготовка, рекомендации мультипликаторам.

Bloshchynskyi I. H., Taushan D. V., Yaremchuk I. A. Recommendations for the multipliers of foreign language training as to the ways of professionally oriented lessons optimization conducted with the State border guard service of Ukraine personnel

The article deals with the issues of language training of the personnel of the State border guard service of Ukraine for conducting football championship Euro 2012. Recommendations for the multipliers of foreign language training as to the ways of professionally oriented lessons optimization conducted with the personnel of border guard service units have been given.

Keywords: the State border guard service of Ukraine personnel, language training, recommendations for the multipliers.